

به رغم محدودیت ها:

نیاز به متخصصان حوزه
هوش مصنوعی در ایران
افزایش یافته است

در نشست بررسی «شاخص هوش مصنوعی ایران ۱۴۰۴» در اتاق بازرگانی تهران، کارشناسان با تأکید بر ضرورت عبور از گزارش نویسی و حرکت به سمت برنامه عملی توسعه هوش مصنوعی، از رشد ۳۳ درصدی فرصت های شغلی این حوزه در پاییز ۱۴۰۴ خبر دادند؛ با این حال، سهم مشاغل مرتبط با هوش مصنوعی از بازار کار کشور همچنان بسیار محدود است و ضعف آمادگی مدیریتی و سازمانی، یکی از موانع اصلی بهره گیری بنگاه های ایرانی از این فناوری عنوان شد.

به گزارش بازارکار به نقل از روابط عمومی مرکز هوش مصنوعی دانشگاه شریف، نشست تخصصی «فردای ایران در عصر هوش مصنوعی؛ همراه با تحلیل گزارش شاخص هوش مصنوعی ایران ۱۴۰۴» به همت مرکز نوآوری و تحول دیجیتال اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران و با همکاری مرکز استراتژی و تحول هوش مصنوعی شریف در اتاق تهران برگزار شد و در آن وضعیت توسعه هوش مصنوعی در ایران، آثار این فناوری بر بهره وری و رقابت پذیری بنگاه ها، تحولات بازار کار و الزامات سیاستی و مدیریتی کشور مورد بررسی قرار گرفت.

در این نشست، شهاب جوانمردی، عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تهران، روح الله هنرور، هم بنیان گذار مرکز استراتژی و تحول هوش مصنوعی شریف و مقصد ولایی، هم بنیان گذار جاب ویژن به سخنرانی پرداختند و در بخش دوم نیز پنلی تخصصی با حضور سید ایمان میرعمادی، دانشیار دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف، عمادالدین فاطمی زاده، رئیس دبیرخانه ستاد توسعه فناوری و کاربرد هوش مصنوعی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری، فرهاد نیلی، استاد مدعو دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف و مجید نیلی احمدآبادی، استاد دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر دانشگاه تهران برگزار شد.

افزایش بهره وری سازمان ها شاخص استفاده
از هوش مصنوعی

شهاب جوانمردی، عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تهران، در این نشست بر ضرورت عبور از مرحله انتشار گزارش های سالانه و حرکت به سمت تدوین یک برنامه اقدام مشترک تأکید کرد و گفت: برنامه توسعه هوش مصنوعی باید به صورت عملی به ارتقای بهره وری و افزایش رقابت پذیری بنگاه های ایرانی منجر شود. وی گفت: موفقیت ایران در حوزه هوش مصنوعی را نمی توان صرفاً با تعداد مقالات علمی، شمار متخصصان یا تعداد شرکت های فعال در این زمینه سنجید، بلکه معیار نهایی آن است که چه تعداد از بنگاه های کشور با استفاده از هوش مصنوعی توانسته اند بهره وری شوند، بازار های جدید ایجاد کنند و توان رقابت خود را در سطح منطقه ای و جهانی افزایش دهند.

جوانمردی افزود: توسعه پژوهش، تربیت نیروی انسانی و شکل گیری شرکت های تخصصی زمانی به نتیجه مطلوب می رسد که آثار آن در بهبود عملکرد سازمان ها، افزایش بهره وری، کاهش هزینه ها، توسعه محصولات و خدمات جدید و گسترش بازار بنگاه ها قابل مشاهده باشد.

گزارش های تهیه شده وضعیت هوش مصنوعی در
ایران را ارائه می کنند

روح الله هنرور، بنیان گذار مرکز استراتژی و تحول هوش مصنوعی شریف نیز در این نشست به معرفی گزارش «شاخص هوش مصنوعی ایران ۱۴۰۴» و تشریح منطق تدوین آن پرداخت و با

اشاره به نقش مشاوران و صاحب نظران در تدوین این گزارش اظهار کرد: دیدگاه های تخصصی صاحب نظران به گروه تهیه کننده کمک کرده است. مهمترین موضوعات و مولفه های مورد نیاز برای تحلیل وضعیت هوش مصنوعی در ایران را شناسایی و اولویت بندی کند. هنرور افزود: در فرآیند تهیه گزارش، مجموعه گسترده ای از داده ها، سیاست ها، اسناد تحلیل سیاستی و گزارش های تحلیل صنایع منتشر شده در سطح بین المللی جمع آوری و بررسی شده و چارچوب ها و گزارش های نهادها، سازمان ها و شرکت های بین المللی نیز مورد مطالعه قرار گرفته است تا ابعاد و متغیرهای مورد استفاده برای ارزیابی وضعیت هوش مصنوعی کشورها مشخص شود. به گفته وی این گزارش علاوه بر توصیف شرایط موجود، می تواند در تعیین اولویت ها، طراحی سیاست ها، تقسیم کار میان بازیگران و ارزیابی نتایج برنامه های توسعه هوش مصنوعی مورد استفاده قرار گیرد.

رشد ۳۳ درصدی تقاضا برای متخصصان
هوش مصنوعی

مقصد ولایی، هم بنیان گذار یکی از شرکت های فناور در این نشست به وضعیت بازار کار و مشاغل مرتبط با هوش مصنوعی پرداخت و گفت: کشورهایی می توانند از ظرفیت این فناوری برای پیشبرد اقتصاد خود استفاده کنند که هوش مصنوعی را در سازمان ها، نظام آموزشی و در نهایت بازار کار نهادینه کنند. وی با بیان اینکه برخورداری از دانش فنی و نیروی متخصص شرط لازم توسعه هوش مصنوعی است، اما به تنهایی کفایت نمی کند، افزود: سازمان ها و بنگاه ها باید بتوانند این ظرفیت تخصصی را جذب و در فرآیندهای واقعی خود به کار گیرند و نظام آموزشی نیز باید مهارت های مورد نیاز بازار کار آینده را متناسب با تحولات فناوری توسعه دهد.

ولایی ادامه داد: متخصصان حوزه هوش مصنوعی در میان مشاغل فناوری از گروه های پیشرو محسوب می شوند و بر اساس داده های ارائه شده در این نشست، در پاییز ۱۴۰۴ تعداد فرصت های شغلی ایجاد شده برای جذب متخصصان هوش مصنوعی نسبت به فصل مشابه سال قبل حدود ۳۳ درصد افزایش یافته است.

وی با اشاره به محدود بودن اندازه مطلق بازار کار تخصصی هوش مصنوعی در ایران گفت: در مجموع حدود ۱۲۰۰ آگهی شغلی مرتبط با هوش مصنوعی منتشر شده که به طور متوسط معادل حدود ۱۰۰ آگهی در ماه است. سهم فرصت های شغلی مرتبط با هوش مصنوعی از کل آگهی های بازار کار نیز از حدود ۰.۰۱۷ درصد به ۰.۰۴۲ درصد افزایش یافته و به این ترتیب سهم این مشاغل تقریباً دو نیم برابر شده است.

این فعال حوزه هوش مصنوعی خاطرنشان کرد: این آمار از یک سو افزایش سریع تقاضا برای متخصصان هوش مصنوعی و از سوی

دیگر محدود بودن تعداد مطلق فرصت های شغلی را نشان می دهد و بیانگر آن است که این فناوری هنوز در تمام بخش های اقتصادی کشور به صورت گسترده نفوذ نکرده است. گسترش بازار کار هوش مصنوعی صرفاً به افزایش عرضه نیروی متخصص وابسته نیست، بلکه افزایش تقاضای واقعی بنگاه ها، شناسایی موارد کاربرد، باز طراحی فرآیندهای سازمانی و شکل گیری مدل های کسب و کار مبتنی بر هوش مصنوعی نیز ضروری است.

کمیود مدیران آگاه به حوزه هوش مصنوعی

عمادالدین فاطمی زاده، رئیس دبیرخانه ستاد توسعه فناوری و کاربرد هوش مصنوعی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری، سخنان با طرح این پرسش که آیا در ایران صنعتی با عنوان «صنعت هوش مصنوعی» شکل گرفته است یا خیر، یکی از مشکلات مهم کشور در این زمینه را کمیود مدیرانی دانست که اهمیت، ماهیت و ارزش هوش مصنوعی را به درستی درک کرده باشند و ادامه داد: در برخی موارد، پروژه های متعارف هوشمندسازی با عنوان هوش مصنوعی معرفی می شوند و گاهی نیز مفهوم هوش مصنوعی به حوزه محدودی مانند مدل های زبانی تقلیل پیدا می کند.

فاطمی زاده تأکید کرد: هوش مصنوعی مجموعه گسترده ای از فناوری ها، قابلیت ها و کاربردهاست و استفاده موثر از آن نیازمند شناخت دقیق مساله، آمادگی سازمانی و توانایی بازطراحی فرآیندهاست.

وی همچنین بر ضرورت تربیت یا ورود سریع نیروهایی تأکید کرد که تفاوت میان «تحول مبتنی بر هوش مصنوعی» و «تحول دیجیتال» را درک کنند؛ نیازی که به گفته او هم در بخش دولتی و هم در بخش خصوصی وجود دارد.

تحول هوش مصنوعی به اندازه کافی جدی گرفته نشده است

تحولات امروز و آینده هوش مصنوعی را جدی بگیریم!

مجید نیلی احمدآبادی، استاد دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر دانشگاه تهران، یکی از بزرگترین اشتباهات در سطح سیاست گذاری را جدی نگرفتن تحولات امروز و آینده هوش مصنوعی عنوان کرد و یادآور شد: تحولات این حوزه می تواند بنیان های تولید علم، اقتصاد، بازار کار و زندگی اجتماعی را دگرگون کند و حتی ممکن است هوش مصنوعی در آینده نزدیک با نیاز محدودتری به مداخله مستقیم انسان، به یافته ها و اکتشافاتی دست پیدا کند که انسان هنوز به آنها نرسیده است.

نیلی احمدآبادی افزود: بنگاه های ایرانی حتی پیش از دستیابی به داده های کاملاً پاک، یکپارچه و سازمان یافته نیز فرصت های متعددی برای استفاده از هوش مصنوعی دارند، اما بسیاری از شرکت ها هنوز به سراغ این فرصت ها نرفته اند. ■

